

7/14136

GÜNLÜDÜR
21/08/2024

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN SELÇUK ÖZDAĞ'IN

7/14136 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, Çinli BYD (BYD Co. Ltd.) firması ile imzalanan anlaşma kapsamında Türkiye’de yaklaşık 1 milyar dolar yatırımla yıllık 150 bin araç kapasiteli bir üretim tesisi ve mobilite AR-GE merkezi kurulması planlanmaktadır. Bu tesisin 2026 sonunda üretime başlaması ve 5 bin kişiye doğrudan istihdam sağlaması öngörülmektedir.

Bu büyük ölçekli yatırım, başta Manisa’mız olmak üzere ülkemizin elektrikli araç sektörü için önemli bir adım olmakla birlikte, yerli üretici olan Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TOGG) üzerinde çeşitli etkiler yaratma potansiyeline sahiptir. TOGG, Türkiye’nin otomotiv sektöründe yerli ve milli bir marka oluşturma çabalarının simgesi olarak büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, BYD’nin yatırımıyla birlikte TOGG’un üretim, satış ve rekabet gücü konusundaki durumu ve geleceği hakkında bir değerlendirme yapılması zaruridir. Sonuç olarak BYD’nin Türkiye’deki yatırımı ve bu yatırımın TOGG ile ilişkilendirilmiş etkilerinin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

Soru 1- BYD gibi global bir markanın Türkiye’deki varlığı, TOGG’un rekabet gücünü nasıl etkileyecektir? Yerli üreticilerin korunması ve desteklenmesi hususunda ne gibi adımlar atılacaktır?

Soru 2- BYD’nin yatırımı Türkiye ekonomisine ve çevresine ne tür katkılar sağlayacaktır? Bu yatırımın büyüme ve ihracat hedefleri üzerindeki etkileri nelerdir?

Soru 3- Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TOGG) tarafından üretilen yerli elektrikli araçların üretim ve satışları, BYD firmasının yatırımından nasıl etkilenecektir?

Soru 4- Yerli üreticilere sağlanan teşvik ve destekler, yabancı yatırımcılar için de geçerli midir? Geçerli ise, bu desteklerin TOGG’un pazar payı üzerindeki olası etkileri nelerdir?

Soru 5- BYD’nin yapacağı yatırımın Türkiye ekonomisine toplam katkısı ne olacaktır? Bu yatırımın büyüme ve ihracat hedeflerine etkileri nasıl öngörülmektedir?

Soru 6- BYD'nin yatırımı, Türkiye'nin küresel elektrikli araç pazarındaki rekabet gücünü nasıl artıracaktır?

Soru 7- Diğer uluslararası elektrikli araç üreticilerini Türkiye'ye yatırım yapmaya teşvik etmek için hangi stratejiler izlenecektir?

CEVAPLAR

Cevap 1-2-3-4-5-6-7- Önerge metninde de belirtildiği gibi, dünyanın en büyük elektrikli araç üreticisi BYD firması ile imzalanan bu büyük ölçekli yatırım anlaşması, başta Manisa ilimiz olmak üzere otomotiv sanayimiz ve elektrikli araç sektörü için son derece önemli bir adım olup Türkiye'nin yeni nesil elektrikli ve hibrit araçlar için bölgesel bir merkez olma potansiyelini ve rekabet gücünü artırmaktadır.

Söz konusu yatırım ile doğrudan 4 binden fazla kişiye, oluşturacağı değer zinciriyle ise 25 bine yakın vatandaşımıza istihdam sağlanması öngörülmektedir. Yılda üretilmesi hedeflenen 150 bin adet araç ile otomobil üretimimize yaklaşık %15'lik bir katkı sağlanacağı, Avrupa Birliği (AB) pazarına gümrüksüz satış imkânı vasıtasıyla da AB ihracatımızın artacağı değerlendirilmektedir. Buna ilaveten, kurulacak Ar-Ge merkezi vasıtasıyla teknoloji üretimi ve bölgesel işgücünde etkinlik artışı sağlanacaktır.

Bu kapsamda amacımız; hem Türkiye'nin otomotiv sektöründe yerli ve milli bir marka oluşturma çabalarının simgesi olarak milli gururumuz Togg ve çıkabilecek diğer yerli markalarımızın en iyi şekilde desteklenmeye devam edilmesi hem de bu alanda faaliyet gösteren öncü yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapmasının sağlanarak pazar büyüklüğü, üretim, ciro, ihracat, Ar-Ge harcaması ve istihdam gibi sektörel göstergelerde daha da güçlenilmesidir.

BYD ile yapılan yatırım anlaşması, Sayın Cumhurbaşkanımızın imzası ile Haziran 2022'de Resmî Gazetede yayımlanan Mobilite Araç ve Teknolojileri Yol Haritası çerçevesinde, 2030 yılı itibariyle ülkemizdeki elektrikli araç pazar payının %35'e çıkarılması hedefi ile de uyumludur. Nitekim dünyada hızla değişen tüketici tercihlerini ve 2053 net sıfır emisyon hedefini karşılayacak büyüklük, nitelik ve çeşitlilikteki bir Pazar yapılanması Türk otomotiv sanayini geliştirip güçlendirecektir. Zaten, 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda elektrikli araç teknolojilerine geçiş hususu ülkemizde stratejik bir hedef olarak belirlenmiş olup bu bağlamda yerli otomobilimiz Togg üretime başlamıştır.

Ülkemizde elektrikli araç satışları 2024 yılının ilk 7 ayında 41.371 adet olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla elektrikli araç satışları %158 artmıştır. Milli elektrikli

otomobil markamız Togg, satışa sunulduğu 2023 yılı Mayıs ayından bu yana yaklaşık 34 bin adetlik satış rakamına ulaşmıştır.

Otomotiv sektörüne yeni oyuncuların girmesi de dâhil olmak üzere bu alandaki tüm çalışmalar; Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, ilgili Bakanlıklar, STK ve özel sektör temsilcileri ile koordinasyon ve iş birliği çerçevesinde yürütülmektedir.

Makro bir bakış açısı çerçevesinde; BYD'nin Türkiye'ye yapmayı planladığı yatırımın ülkemizin küresel elektrikli araç pazarındaki rekabet gücünü artırması beklenmektedir. Firmanın sahip olduğu ileri teknolojiler ve bilgi birikiminin Türkiye'ye aktarılmasıyla yerli tedarik sanayimizin teknolojik dönüşümüne ve gelişimine katkıda bulunması ve üretim maliyetlerinin düşürülmesi öngörülmektedir. Teknolojik inovasyon ve bilgi transferi, Türkiye'deki üreticilerin elektrikli araç üretiminde daha yenilikçi ve rekabetçi olmasını sağlayacaktır. Söz konusu yatırım, ayrıca, ülkemizde üretim yapan küresel markaların katma değerli ve elektrikli modellerinin üretimini Türkiye'ye kaydırması noktasında da teşvik edici bir rol oynayabilecektir. İlaveten, kurulacak üretim tesisi ve Ar-Ge merkezi, iş gücünde önemli istihdam fırsatları oluşturup bu alandaki nitelikli iş gücünün gelişimine katkı sağlayacaktır. Türkiye'nin ilk milli ve doğuştan %100 elektrikli aracı olarak tüm mülkiyet hakları Ülkemize ait Togg yatırımına bugüne kadar önemli destekler verilmiş olup vermeye de devam edilmektedir. Togg; Bakanlığımızca sağlanan Ar-Ge, nitelikli istihdam ve üretim teşvikleri ile desteklenirken, maliyet üzerinde önemli bir bileşen olan batarya üretimi, şarj altyapısı ve diğer kritik bileşenler için güçlü bir tedarik zinciri ve altyapı oluşturulması için de gerekli adımlar atılmıştır. Nitekim hızlı şarj istasyonlarının kurulumu teşvik edilerek çevre dostu elektrik araçların yurdumuz genelinde kullanımı yaygınlaştırılmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'de üretim yapmakta veya yapacak olan diğer markaların elektrikli araçlara yönelik yatırımları da Bakanlığımızca desteklenecektir. Nitekim katma değerli üretim altyapısını destekleyen Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programımız çerçevesinde yeni nesil otomotiv teknolojileri çözümlerinin üretiminin gerçekleştirilmesi için Ar-Ge'den seri üretime kadar uçtan uca destek sunulmaktadır.

BYD firmasının, yabancı sermaye çekmeye çalışan rakip ülkeler yerine Türkiye'ye yatırım yapma kararı alması, Hükümetimiz ve Bakanlığımızca sürdürülen yatırımcı dostu politikaların ve yatırımcılara sunulan yeni nesil desteklerin olumlu bir sonucudur. Türkiye'de mobilite ekosistemine büyük değer katacak bu önemli yatırım sayesinde, otomotiv yan sanayi başta olmak üzere otomotiv sektörüyle güçlü tedarik bağlantıları bulunan farklı sektörlerde yeni yatırımların da önünün açılması beklenmektedir. Yerli ve milli otomobil markamız olan Togg ve bundan sonra doğabilecek diğer yerli markalarımız ise tarafımızca özenle desteklenmeye ve Türkiye'de güçlü bir mobilite ekosistemi oluşturulması çalışmalarına devam edilecektir.